

УДК 338:12

Небава М.І., Панасюк О.Ю. (Україна, Вінниця)

**ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ**

Принципові зміни в сучасному соціально-економічному розвитку сільських територій зумовлені появою двох нових чинників суспільного відтворення, які сьогодні посідають значне місце у їх загальній системі. По-перше, це відтворення природних ресурсів, по-друге, навколишнього середовища, у якому відбувається життєдіяльність людини. Ці чинники, безумовно, мають економічний характер, оскільки негативний вплив економічної діяльності суспільства на природу призвів до появи такого явища як природовитратне виробництво, знищення частини незворотних ресурсів, а також погіршення здоров'я населення та генофонду.

Провідним принципом природокористування в наш час став еколого-економічний, за якого критерій ефективності господарювання формулюється так: одержання максимальних матеріальних благ з мінімальними затратами й мінімальними порушеннями природного середовища. Але це потребує вкладання великих коштів у природоохоронну сферу, що завжди суттєво знижує прибутковість виробництва [1].

Сьогодні запропоновано декілька підходів до формулювання економічних цінностей природних ресурсів і послуг. Комплексний підхід ґрунтується на загальній економічній вартості, в яку входять вартість зруйнованих природних об'єктів, її відновлення та охорона.

Для еколого-економічної оцінки проектів і програм будівництва застосовують метод зіставлення витрат і вигод, які керуються трьома критеріями: чистою поточною вартістю, внутрішньою нормою окупності та співвідношенням витрат і майбутніх вигод [3,4,5].

Здійснити екологізацію життєдіяльності неможливо без регулювання взаємодії суспільства і природного середовища. Така взаємодія відбувається переважно через процес виробництва, який одночасно є процесом споживання ресурсів природи. Ця система може розглядатися на різних рівнях. Найбільш активним рівнем еколого-економічних систем є регіональний.

Еколого-економічну безпеку життєдіяльності сільських територій варто розглядати з двох боків: по-перше, як умови життя населення, оскільки докілья виконує такі життєво важливі функції, як забезпечення людей природними ресурсами, послугами (рекреація, туризм, естетичні задоволення), а по-друге, як фактор виробництва. Адже, природні ресурси людина використовує з метою зростання добробуту, підвищення ефективності економіки.

Для визначення найважливіших еколого-економічних факторів, що впливають на безпеку населення зазвичай використовують метод однофакторного кореляційно-регресійного аналізу з урахуванням прогнозних значень.

Важливе значення для формування еколого-економічної безпеки має система державного контролю, яка використовує низку адміністративних методів.

Отже, на соціально-економічний розвиток сільських територій впливає екологічний стан та рівень використання природоохоронних заходів. Тому проблему раціонального природокористування, відтворення та охорони природних ресурсів та стабільності збалансованого приросту сільськогосподарського виробництва можливо забезпечити при таких умовах: районування природних умов і ресурсів на основі всебічного їх дослідження; комплексна економіко-екологічна оцінка продовольчої ефективності природно-ресурсного потенціалу.

Список літературних джерел

1. Горлачук В. В. Землекористування на межі тисячоліть / Горлачук В. В., В'юн В. Г., Сохнич А. Я. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2001 – 130 с.
2. Дорогунцов С. І. Екологія / Дорогунцов С. І., Коценко К. Ф., Хвесик М. А. – К.: КНЕУ, 2005. – 371 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Бутинець Ф. Ф. – Житомир: ПП. “Рута”, 2003 – 680 с.
4. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент / Кірейцев Г. Г. – Київ: ЦУЛ, 2002 – 496 с.
5. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент / Краснокутська Н. В. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.